

Факультет журналістики, реклами та видавничої справи	Інформаційні війни (вибіркова компонента)
	Ступінь вищої освіти – перший (бакалаврський) Освітньо-професійна програма: Реклама та зв'язки з громадськістю Курс навчання: Кількість кредитів: 3 Мова викладання: українська Дні, час, місце: Французький б-р, 24/26, за розкладом Консультації: Французький б-р, 24/26, щотижнево за розкладом

СИЛАБУС

Викладач:	кандидат політичних наук, доцент <i>Пехник Алевтіна Валентинівна</i>
Кафедра:	Журналістики, реклами та медіакомунікацій
Контактна інформація:	a.pekhnyk@onu.edu.ua

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися через вказаний e-mail та очні зустрічі на консультаціях.

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Мета курсу: зрозуміти специфіку та особливості застосування технологій медіа в ведення інформаційних війн.

Основними завданнями вивчення дисципліни є знання концепції інформаційного впливу ЗМІ на людину і суспільство та визначення результатів цих впливів. Аналіз інформаційної війни, її принципів і методів дозволяє зрозуміти суть цих впливів. Головну увагу зосереджено на визначенні ролі сучасних мас-медіа та на основних напрямках проведення дезінформаційної кампанії проти України. Дисципліна направлена на розуміння проблем та перспектив протидії маніпулятивним інформаційним технологіям.

Курс складається з двох модулів. Перший модуль направлений на розуміння та визначення інформаційної війни. Другий модуль направлений на визначення того, як застосовуються технології медіа в інформаційних війнах.

Пререквізити: Вступ до спеціальності.

Постреквізити: Медіавплив, Медіатехнології.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен *знати*:

- концепції інформаційного впливу ЗМІ на людину і суспільство та визначення результатів цих впливів;
- принципи інформаційної війни;
- типологію та класифікацію інформаційних операцій формату web 2.0 та 3.0;
- методи сучасних мас-медіа по основних напрямках проведення дезінформаційної кампанії проти України;
- проблеми та перспективи протидії маніпулятивним інформаційним технологіям.

Вміти:

- застосовувати базові інструменти просування контенту в соціальних мережах та засоби промоції контенту в соціальних мережах;
- використовувати прийоми здійснення інформаційних атак та прийоми захисту від інформаційних атак в он-лайн мережах;
- використовувати мобільні засоби зв'язку як інструмент інформаційної атаки.

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Курс буде викладений у формі лекцій (16 год.) та практичних (14 год.), організації самостійної роботи студентів (60 год.).

Зміст навчальної дисципліни

Тема	Результати навчання	Форми робіт
		Обговорення, завдання, презентації
Тема 1. Теорія інформаційної війни: методологія та понятійний апарат	 Знання: ● Розуміння ключових теоретичних підходів до вивчення інформаційної війни. ● Знання основних методологічних принципів дослідження інформаційних конфліктів. ● Володіння базовим понятійним апаратом інформаційної війни (інформаційна операція, інформаційна перевага, інформаційна безпека, пропаганда, дезінформація, фейкові новини тощо). ● Розуміння еволюції концепції інформаційної війни та її сучасних інтерпретацій. ● Знання про роль інформаційного простору як поля бою. Вміння: ● Застосовувати базові теоретичні підходи для аналізу інформаційних конфліктів. ● Використовувати основний понятійний апарат для опису та пояснення явищ інформаційної війни. ● Розрізняти різні форми та методи інформаційного впливу. ● Критично оцінювати різні методологічні підходи до вивчення інформаційної війни.	Обговорення, завдання, презентації
Тема 2. Стратегія та тактика інформаційної війни	Знання: ● Розуміння стратегічних цілей та завдань інформаційної війни. ● Знання основних стратегічних моделей ведення інформаційної війни. ● Володіння класифікацією тактичних прийомів інформаційної війни. ● Розуміння ролі планування та координації в інформаційних операціях. ● Знання про важливість ресурсного забезпечення інформаційної війни. Вміння: ● Розробляти базові стратегії інформаційного впливу для досягнення певних цілей. ● Визначати ефективні тактичні прийоми для реалізації стратегії.	Обговорення, завдання, презентації

	- Аналізувати стратегію та тактику інформаційних операцій противника. - Оцінювати потенційні наслідки застосування різних стратегічних та тактичних підходів.	
Тема 3. Ідеологічні аспекти та психологія сучасної інформаційної он-лайн мережевої війни	Знання: - Розуміння ролі ідеології як інструменту інформаційної війни. - Знання основних ідеологічних наративів, що використовуються в сучасних інформаційних конфліктах. - Розуміння психологічних механізмів впливу інформації на індивідуальну та колективну свідомість. - Знання про особливості психології онлайн-комунікації та її використання в інформаційній війні. - Розуміння феномену радикалізації онлайн та його зв'язку з інформаційною війною. Вміння: - Аналізувати ідеологічні основи інформаційних кампаній. - Виявляти психологічні маніпуляції в інформаційному просторі. - Оцінювати вплив інформаційної війни на емоційний стан та поведінку аудиторії. - Розробляти стратегії протидії ідеологічному впливу та психологічним маніпуляціям.	Обговорення, завдання, презентації, індивідуальні завдання, тести
Тема 4. Базові прийоми та інструменти ведення інформаційної війни у соціальних он-лайн мережах	Знання: - Володіння класифікацією основних прийомів інформаційної війни в соціальних мережах (пропаганда, дезінформація, тролінг, ботоферми, фейкові акаунти, штучне підвищення популярності тощо). - Знання про інструменти, що використовуються для реалізації цих прийомів (платформи соціальних мереж, спеціалізоване програмне забезпечення). - Розуміння особливостей поширення інформації в соціальних мережах (вірусність, ехо-камери, алгоритми). - Знання про методи виявлення та протидії дезінформації в соціальних мережах. Вміння: - Ідентифікувати основні прийоми інформаційної війни в соціальних мережах. - Аналізувати механізми поширення інформації в соціальних мережах. - Оцінювати ефективність різних прийомів та інструментів інформаційної війни в соціальних мережах.	Обговорення, завдання, презентації, індивідуальні завдання

	Розробляти стратегії протидії інформаційним загрозам у соціальних мережах.	
Тема 5. Пошук, моніторинг та оцінка ефективності інформаційних процесів.	Знання: - Розуміння важливості пошуку, моніторингу та оцінки ефективності інформаційних процесів в контексті інформаційної війни. - Знання основних методів та інструментів пошуку інформації в онлайн-середовищі. - Володіння методами моніторингу інформаційного простору (аналіз соціальних мереж, моніторинг ЗМІ). - Розуміння критеріїв оцінки ефективності інформаційних кампаній. - Знання про метрики та індикатори оцінки впливу інформаційної війни. Вміння: - Ефективно здійснювати пошук інформації в онлайн-середовищі. - Застосовувати методи моніторингу інформаційного простору для виявлення важливих тенденцій. - Оцінювати ефективність інформаційних кампаній та окремих інформаційних впливів. - Використовувати метрики та індикатори для вимірювання впливу інформаційної війни.	Обговорення, завдання, презентації, індивідуальні, проблемні завдання
Тема 6. Соціальні он-лайн мережі в системі сучасних форматів ведення війни	Знання: - Розуміння ролі соціальних он-лайн мереж як ключового поля бою в сучасній війні. - Знання про вплив соціальних мереж на формування громадської думки та політичні процеси. - Розуміння використання соціальних мереж для пропаганди, вербування, координації дій тощо. - Знання про загрози, які несуть соціальні мережі для інформаційної безпеки. - Розуміння взаємозв'язку соціальних мереж з іншими форматами ведення війни (кібервійна, звичайні військові дії). Вміння: - Аналізувати вплив соціальних мереж на сучасні збройні конфлікти. - Оцінювати роль соціальних мереж у гібридних війнах. - Розробляти стратегії використання соціальних мереж для досягнення військових та політичних цілей. - Протидіяти використанню соціальних мереж у ворожих цілях.	Обговорення, завдання, презентації

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Абрамов В.І. Гібридна війна як нова форма міждержавного протиборства: стратегія перемоги. Виклики і загрози національній безпеці в умовах гібридної війни : матеріали наук.-практ. Семінару (Київ, 27 квітня 2017 р.) К. : НАДУ, 2017, С. 17-22.
2. Антонюк В. В. Інформаційна війна в структурі сучасного геополітичного протиборства: нові контексти та інтерпретації. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2021, № 7.
3. Дзьобань О.П., Гула Р.В., Передерій І.Г., Павліченко О.О., Філь Г.О. Інформаційна війна: соціально-онтологічний та мілітарний аспекти. Видавництво: Каравела, 2023, 288 с.
4. Магда Є.В. Гібридна війна: вижити і перемогти. Х.: Віват, 2015, 304 с.
5. Осьодло В.І., Будагьянц Л.М. Соціально-філософські та психологічні аспекти сучасних війн: монографія. К.: Видавничий дім «ертек», 2018. 408 с.
6. Перепелиця Г.М. Україна – Росія: війна в умовах співіснування. К.: Видавничий дім «Стилос», 2017, 880 с.
7. Почепцов Г. Від покемонів до гібридних війн: нові комунікативні технології XXI століття. К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2017, 260 с.
8. Почепцов Г. Сенси і війни : Україна і Росія в інформаційній і смисловій війнах. К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2016, 316 с.
9. Почепцов Г. Сучасні інформаційні війни. Вид. 3-є. Доповн. Та переробл. К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2016, 504 с.
10. Світова гібридна війна: український фронт : монографія / за заг. Ред. В.П. Горбуліна. К.: НІСД, 2017. 496 с.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний вебсайт Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення <https://www.nrada.gov.ua/>
2. Офіційний вебсайт факультету журналістики, реклами та видавничої справи Одеського національного університету імені І. І. Мечникова <https://www.fj.onu.edu.ua>
3. Офіційний ютуб-канал факультету журналістики, реклами та видавничої справи Одеського національного університету імені І. І. Мечникова https://www.youtube.com/c/FJinform_Mechnikov
4. Офіційна сторінка на фейсбуці факультету журналістики, реклами та видавничої справи Одеського національного університету імені І. І. Мечникова https://www.facebook.com/JAPfaculty/?ref=pages_you_manage
5. Офіційне Інтернет-представництво Президента України - <http://www.president.gov.ua/>
6. Урядовий портал - <http://www.kmu.gov.ua/control/>
7. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України - [http:// portal.rada.gov.ua/](http://portal.rada.gov.ua/)
8. Рада національної безпеки і оборони України www.rainbow.gov.ua
9. Головне управління державної служби України - <http://www.guds.gov.ua/control/uk/index>
10. Інформаційні ресурси про Україну - www.infoukes.com
11. Мережа аналітичних центрів України - www.intellect.org.ua
12. Політична думка - www.politdumka.kiev.ua
13. Політична Україна - www.polit.com.ua
14. Українська правда - pravda.com.ua
15. Український центр економічних і політичних досліджень імені Олександра Разумкова - www.uceps.org.ua

ОЦІНЮВАННЯ

Форма підсумкового контролю – залік.

Проведення контролю результатів навчання здобувачів відбувається відповідно до Положення про організацію і проведення контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти Одеського національного університету імені І.І. Мечникова URL : https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-kontrol_2022.pdf

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-10%). Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин.

Політика щодо академічної доброчесності: регламентується Кодексом академічної доброчесності учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І.І. Мечникова, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського національного університету імені І.І. Мечникова (<http://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents>).

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим. В окремих випадках навчання може відбуватись он-лайн з використанням дистанційних технологій. Порядок та умови такого навчання регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу в ОНУ (<http://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents>). У випадку відсутності здобувача на лекції або практичному занятті він зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття через опитування в поза аудиторний час (час консультацій викладача). Невідпрацьовані заняття вважаються незданими і за них не нараховується оцінка в балах. У підсумку, оцінені за 100-бальною системою, знання здобувача відображаються у заліково-екзаменаційній відомості та заліковій книжці.